

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Tikėjimo kelionė su popiežiumi Pranciškumi

2013-05-07

ŽURNALAS: Kelionė su Bernardinai.lt

TEMA: Muzika

AUTORIUS: Andrius Navickas

DATA: 2013-05

Tikėjimo kelionė su popiežiumi Pranciškumi

Andrius Navickas

popiežius Pranciškus, Vatikanas, popiežiaus rinkimai

Kovo 13 dieną virš Siksto koplyčios Vatikane pasirodę balti rūmai paskelbė visam pasauliui žinią – turime naują popiežių (habemus papam). Milijonų žmonių visame pasaulyje žvilgsniai nukrypo į balkoną, kuriame netrukus turėjo pasirodyti naujasis Kristaus vietininkas. Pagaliau baigėsi spėlionės, kurio kardinolo pečiai tokie stiprūs, idant paneštų tokį sunkų tarnystės kryžių, kuris iš jų galėtų išsklaidyti tikrų ir tariamų skandalų sutemas, kuris atlaikytų palyginimą su didžiais pirmtakais – palaimintuoju Jonu Pauliumi II ir didžiuoju teologu Benediktu XVI.

Paskelbus, kuris kardinolas tapo popiežiumi ir kokį vardą pasirinko, absoliuti dauguma stebėtojų nuščiuvo ir net nebandė nusišypsoti sutrikimo. Argentinetis Jorge Bergoglio, kuriam jau dabar 76-eri metai? Jėzuitas, kuris drįso pasirinkti Pranciškaus vardą? Na, jei konklava būtų kelis kartus ilgesnė, būtų galima spėti, kad kardinolai paprasčiausiai pervargo ir nebesuprato, ką daro? Ar tai dar vienas Šventosios Dvasios pokštas?

Netrukus išvydome skaidrią ir šiltą naujojo popiežiaus šypsena ir išgirdome prašymą už jį pasimelsti. Tikėjimo kelionė su popiežiumi Pranciškumi prasidėjo kiek neįprastai, bet kartu ir labai viltingai. Popiežius jau pirmąją akimirką priminė, kad esame bendrakeleiviai vilties, tikėjimo ir meilės kelionėje. Netrukus jis pasidalino ir gairėmis, padedančiomis išlikti Kelyje net ir šiame komplikuotame pasaulyje, kur tiek šunkelių, akligatvių ir smeguobių.

Tikėti – tai liudyti

Būti krikščionimi – tai būti kelyje. Tai nuolat kartoti Išrinktosios Tautos išsilaisvinimo kelionę iš vergijos, kartoti mūsų tikėjimo tėvo Abraomo kelionę į Pažadėtąją Žemę,

keliauti paskui Jėzų į Išganymą per Kryžių. Visi esame pažeisti nuodėmės, ir ji kiekvieną iš mūsų negailestingai graužia. Nuodėmė gimdo baimę ir norą užsisklęsti, saugaus egoizmo iliuziją. Tačiau tiesa ta, kad mes uždūstame savyje, kai aklinau užsisklendžiame. Mes sunykstame ir pražūvame. Mūsų išsigelbėjimas – tai kelionė, išėjimas iš savų griuvėsių, tai durų atidarymas Gyvybės Viešpačiui, kuris kantriai beldžiasi į mūsų duris.

Būti kelyje nėra paprasta. Jame susiduriame su sunkumais, sukrėtimais. Tikėjimo kelionė prasideda pasitikėjimo judesiu, durų į savo šešėlio zonas atvėrimu Viešpačiui. Leisti Jam mus atnaujinti, perkeisti, nuplauti mūsų nuodėmių žaizdas – tai reiškia eiti keliu, kuriame daug kliūčių: mummyse, širdyje, pasaulyje, kuriame gyvename ir kuris dažnai mūsų nesupranta. Tačiau sunkumai, sukrėtimai – tai sudėtinė to kelio, kuris veda į tikrąją laisvę Viešpaties šlovėje, dalis.

Tiesa, idant išdrįstume plaukti prieš srovę, leistis į rizikingą tikėjimo kelionę, pirmiausia turime atpažinti ir pripažinti savo nuodėmingumą ir tai, kad ne aš esu pasaulio centras, stiprybės šaltinis, todėl nepakanka stipriai įsikibus laikytis iliuzinio saugumo, apsigauyant, jog didžiausia grėsmė tyko išorėje, o ne viduje.

Tikėjimo kelionė – tai kartu ir savęs atradimo, įaugimo į tik mums skirtą džiaugsmą kelias. Išėiti iš savęs mums leidžia susitikimas su Viešpaties meile, ir visas mūsų kelias tampa tos meilės, kurią gavome dovanai, liudijimas ir dovanojimas kitiems. Viešpaties malonės apstumas skatina mus dovanoti save kitiems, nes tik taip atlaisviname savyje vietą augti Jo meilei. Nėra kito būdo augti ir įaugti į dieviškąją džiaugsmą, kaip nuolat atiduoti save kitiems, dalintis meile su kitais. Būtent todėl evangelizacija, liudijimas yra ne našta, bet džiaugsmo ir tikrosios tapatybės atgavimo kelias. Būti krikščionimi – tai būti liudytoju.

Neįveikiama Bažnyčia

Bažnyčia yra dovana ir būtinas buvimo krikščionimi dėmuo. Būti krikščionimi – tai būti kartu su kitais ir dėl kitų. Tačiau ir Bažnyčiai nuolat tenka kovoti su pagundomis. Šiandien Bažnyčia yra išbandoma teologiniu narcisizmu, susitelkimu ties pačia savimi.

Kai Bažnyčioje pradeda nykti saldus ir guodžiantis evangelizavimo džiaugsmas, kai ji pradeda pamiršti, jog ne gėrybių (net ir dvasinių) kaupimas, bet dalijimasis ir dovanojimas per evangelizaciją, yra jos egzistencinis pagrindas, ji tampa tušciaavidurė, pavargsta pati nuo savęs. Pavargusi Bažnyčia nebesugeba gaivinti pasaulio ir yra linkusi dar labiau užsisklęsti, nes įsitveria klaidingo įsitikinimo, kad jos silpnėjimo priežastis – pasaulio, nuo kurio esą būtina gintis, priešiškus.

Užsisklendusi Bažnyčia gyvena pelagianizmo iliuzija, kad ji pati yra šviesos šaltinis, ji gyvena savyje ir sau, pradeda rūpintis savo nuopelnais, užuot puolusi ant kelių prieš Kristų, nenuilsdama ieškojusi Jo.

Labai svarbu atverti duris besibeldžiančiam Kristui, tačiau Bažnyčiai ne mažiau svarbu išgirsti ir tai, kaip Kristus beldžiasi į kiekvienas uždarytas duris iš vidaus, ir trokšta kartu su mumis eiti pas žmones. Didelė pagunda Bažnyčiai stengtis išlaikyti Jėzų Kristų viduje bet kuria kaina, net nepastebint, kad Jis tampa ne Išganytoju, bet kaliniu. Pasiduoti tokiai pagundai – tai naikinti save, nes tikrasis Bažnyčios kelias – tai kartu su

Jėzumi eiti į būties pakraščius, tapti kiekvienam vaisinga motina, gyvenančia Jėzaus meilės saldybe ir paguoda.

Šiandien Bažnyčiai ypač reikalinga drąsa išeiti iš savęs ir eiti ne tik į geografinius, bet ir į egzistencinius žmogaus paribius, kur daug nuodėmės, purvo, skausmo, neteisingumo, abejingumo, kur sunykusios religinės praktikos. Kai Bažnyčiai tokios drąsos pritrūksta, ji sukasi vietoje kaip žaislinis vilkelis ir galiausiai suserga. Turime pripažinti, kad tų blogybių, kurios išryškėja bažnytinėse institucijose, šaknys – būtent teologinis narcisizmas.

Ne sveikiesiems, bet sergantiesiems pirmiausia reikia gydytojo. Motina visada pirmiausia skuba pas tą vaiką, kuriam šiuo metu blogiausia, kuriam reikia pagalbos. Todėl ir Bažnyčia šiandien pirmiausia turi atsigręžti į vargingus, nusikurdusius, nusivylusius žmones. Šiandien turime ne tik žavėtis šv. Pranciškumi iš Asyžiaus, bet ir juo sekti, auginti širdyje supratimą, kad ne turtas, politinė ar socialinė įtaka suteikia mums tikra galią, bet tik Kristus, kuriam turime atlaisvinti širdis, užgriozdintas daugybės blizgučių.

Neturtinga Bažnyčia stokojantiesiems – štai yra tikrasis Bažnyčios stiprybės receptas. Bažnyčia, išdrįstanti atsisakyti visko, kas užstoja Kristų, išdrįstanti nusileisti į giliausius tarpeklius, atpažįstanti kiekviename žmoguje Dievo atspindį ir visada prisimenanti, kad gyvuoja dėl kitų ir kitiems – tai yra Šventosios Dvasios dovana, kurios jokie Piktosios legionai nenugalės.

Džiaugsmo ir kryžiaus sąjunga

Mūsų niekada ramybėje nepalieka ta pati pagunda, dėl kurios atsirado gimtoji nuodėmė. Mes norime gyventi ne Kūrėjo, bet savo valia, norime savaip viską išaiškinti ir eiti ne tuo keliu, kuris mums skirtas, kuris veda į laimę, bet tuo, kuris atrodo patrauklesnis, patogesnis. Esame gundomi įsijausti į savo būties šeimininkų vaidmenį ir sakyti – aš viską kontroliuoju, nors jau daugybę kartų įsitikinome, kad sugebame tik sujaukti ir nuskurdinti savo gyvenimą. Mums sunku pripažinti, kad būti Dievo vaiku – tai džiaugsmas, o ne vergovė, o į gyvenimą veda Jėzaus vartai, ir mums nebūtina beprotiškai ropštis pro langą.

Mūsų tikrasis kelias į gyvenimą visada eina per kryžių. Būtent kryžius yra vaistas, padedantis išravėti nuodingas piktžoles, apgenėti Gyvybės medžio šakas. Nuo tos akimirkos, kai Jėzus priėmė kryžių į savo gyvenimą, šis tapo nebe prakeiksmu, bet dovana. Nuo tos akimirkos nebėra kryžiaus, ant kurio nebūtų Jėzaus ir kuris nebūtų durys į gyvenimą.

Mes iš tiesų tampame laisvi tik tada, kai priimame tiesą apie save ir išdrįstame ta tiesa gyventi. Ši tiesa – tai žinia, kad, kai einame be kryžiaus, mes paklystame, kai statome be kryžiaus, mes bergžiai statome...

Mes esame sutverti džiaugsmui ir niekada neliekame vieni su savo problemomis, iššūkiais. Kas su meile apsikabina Kristaus kryžių, tas ne liūdi, bet džiaugiasi išgelbėjimu, tuo, kad ir jis pats gali truputį prisidėti prie to, ką Jėzus nuveikė savo mirties dieną.

Kasdien susiduriame su įvairiais gundymais, į kiekvieną iš mūsų kreipiasi velnias su angelo kauke, žadėdamas lengvesnio gyvenimo ir tariamos laisvės iliuziją. Tačiau kiekvieną kartą, kai nusigręžiame nuo sekimo paskui Jėzų Kristų, griauame savo gyvenimą; kiekvieną kartą, kai liekame ištikimi, nepasiduodame gundymams, patiriame tikrą džiaugsmą. Todėl drąsiai galime sakyti, kad džiaugsmas ir kryžius neatsiejami.

Čia nėra vietos nevilčiai

Krikščionis negali pasiduoti nevilčiai. Mes džiaugiamės ne dėl to, jog turime daug materialinių vertybių, bet dėl to, kad sutikome mylintį Jėzų ir žinome, jog jau niekad nebūsime vieniši. Išbandymų yra labai daug, blogis labai skaudžiai sužeidė žmoniją. Apsidairykime aplinkui ir pamatysime karų, smurto, ekonominių konfliktų, nuo kurių labiausiai kenčia silpniausieji, pinigų troškimo epidemiją, griauančią daugybės žmonių gyvenimą. Tačiau ištikus nelaimei, išbandymams mes niekada nesame vieni.

Jėzus užsikrovė ant pečių visą blogį, pasaulio purvą, pasaulio nuodėmes ir nuplovė visa tai savo krauju. Jo gailėstingumas kas kartą nuplauna purvą. Tragedija – ne nupulti, bet likti nupuolus, atstumti Jo ištiestą pagalbos ranką. Viešpats niekada nepavargsta atleisti, galime tik mes pavargti, prašyti gydymosi pagalbos. Dievas nė vieno nepražudo, bet, priešingai, kovoja už kiekvieną iki paskutinės akimirkos. Mus pražudo netgi ne nuodėmės, bet neviltis, užgožianti tiesą, kad Viešpats yra gyvas ir eina su mumis per gyvenimą. Viltis yra mūsų inkaro danguje virvė, kurios niekada negalime paleisti.

Deja, dažnai pirmenybę teikiame ne Jo vilčiai, bet savo vaizdiniais, stovime prieš tuščią Jo kapą ir ieškome Jo ne tarp gyvųjų, bet tarp mirusiųjų. Tokiomis akimirkomis Piktasis mums šnabžda, kad neištversime. O mes jaučiame didžiulį savo nuodėmių svorį ir grimztame į nuovargį. Tai sudėtingas išbandymas, kurį galime išverti, jei niekada iš rankų neišleidžiame vilties – mūsų inkaro danguje – virvės. Tiesa ta, kad nėra situacijų, kurių Dievas negalėtų pakeisti.

Kiekvienas išbandymas yra Dievo dovana, siunčiama mums iš meilės, mus tobulinant ir auginant, todėl svarbu neužsisklęsti aimanose, nenuleisti rankų, bet dėkoti ir džiaugtis. Dievo sukurtame pasaulyje nėra vietos nevilčiai, nes niekada nesame apleisti, o jei Dievas su mumis – tai kas mums gali kuo nors pakenkti?

Tarnystės kilnumas

Gyvename pasaulyje, kuriame labai deformavosi valdžios samprata. Žmonės siekia valdžios kaip galios kitiems, kaip ypatingo statuso, esą leidžiančio pakilti virš kitų. Šioje situacijoje ypač svabu, kad krikščionys ne tik žodžiais, bet ir savo kasdieniu pavyzdžiu primintų, jog tikroji valdžios esmė – tai tarnavimas kitiems.

Vienas iš popiežiaus titulų yra visų tarnų tarnas. Tai nėra vien retorinė įmantrybė, bet svarbios tiesos priminimas. Taip, Kristus suteikė valdžią Petru. Tačiau apie kokią valdžią kalbame? Po triskart pakartoto Jėzaus klausimo Petru: „Ar myli mane?“ sekė trigubas kvietimas: „globok mano avis, mano avinėlius.“ Vadovauti Bažnyčiai – tai tarnauti ir globoti, tai augti tikėjimo, nuolankumo kelyje, kurio spindintis tikslas – Kryžius.

Būti tarnu nėra gėda. Priešingai, būtent drąsos būti nuolankiam tarnystė pripildo mūsų gyvenimus kilnumo. Tik tas yra tikras valdovas, kuris sugeba save dovanoti ir aukotis kitiems. Be tarnystės dvasios, ryžto puoselėti ir globoti valdovo pareigos tampa ne dovana, bet girnapuse, priplojančia prie žemės.

Tai svarbu prisiminti tiek kiekvienam pasaulietiniam valdovui, tiek kiekvienam krikščioniui, kuriam patikėtos svarbios pareigos Bažnyčioje. Šiandien dažnas kunigas ar net vyskupas pernelyg susižavi administratoriaus vaidmeniu, ir vadybos mentalitetas pradeda išstumti tarnystės ir veiklios meilės dvasią. Labai svarbu visada prisiminti, jog mūsų misijos didybė nėra mūsų nuopelnas, bet įpareigojanti dovana, todėl, kad ir kokias pareigas eitume, turime siekti labiau patikti Dievui, o ne sau, būti veiklios meilės liudytojais, o ne valdininkais ar vertelgos, suklaidinti iliuzijos, kad svarbiau tai, ką turime, o ne tai, kas ir kaip esame.

Kova už žmogiškumą

Nuo pat žmonijos pradžios iki pat Paskutiniojo Teismo vyksta atkakli kova. Jos esmė – maištas prieš Dievo padovanotą tvarką. Netiesa, kad mes galime likti paprasčiausiai pasyvūs šios kovos stebėtojai. Kai mes kartu su Viešpačiu nekuriame, griauname kartu su Piktuoju.

Mes nuolat esame gundomi pereiti į Piktąją pusę, nupulti į neviltį ar pabėgti iš mūsų lauko, teisindamiesi, kad esame pernelyg menki, jog tokios kovos ne mūsų jėgoms. Tačiau, kaip rašė puikus katalikų mąstytojas G. K. Chestertonas, *pabaigoje mums nebus svarbu, ar mes kovojome spragilais, ar nendre, mums bus svarbu tik tai, kieno pusėje mes kovojome.*

Mes žinome, kad ši kova – tai kartu ir Kristaus triumfo įtvirtinimas pasaulyje. Jis įveikė blogį visiškai ir galutinai, tačiau mes, visų laikų žmonės, turime įaugti į šią pergalę ir leisti jai išsiskleisti čia ir dabar mūsų istorinėje ir socialinėje tikrovėje.

Nepamirškime, kad mes kovojame ne su pasauliu, bet už pasaulį. Todėl krikščionims visiškai netinka pasakymas „užvaldyti“ pasaulį. Mūsų tikslas – ne ką nors užvaldyti, bet, priešingai, išlaisvinti. Piktasis norėtų, kad mes taptume tokiais Kristaus kariais, kurie po laimėto mūsų viską sulygina su žeme. Tačiau Dievas trokšta ne pasmerkti, bet gydyti, ne prakeikti, bet gražinti gyvybę. Tad ir mes tikraisiais Jo kariais būname ne tada, kai statome barikadas, bet kai tiesiame tiltus.

Esame kasdien siunčiami Viešpaties tiesti tiltų tarp žmonių, tarp žmonių ir Dievo. Barikadas pradėdame statyti, kai mums trūksta tikėjimo, vilties ir meilės, kai nedrįstame susitikti su kitu, netikime, kad kitas taip pat yra Dievo mylimas vaikas. Barikados mus susargdina, tiltai – atveria Viešpaties dovanojam išgydymui.

Svarbiausiu kovos lauku per visą istoriją išlieka žmogaus širdis. Jei aš leidžiu savo širdyje įsitvirtinti Kristaus pergalei su nepaprasta viską atnaujinančia jos jėga, tai šios pergalės palaimingas veikimas persmelks ir mano santykius su kitais žmonėmis, išgydys ne tik mano, bet ir mano aplinkos žaizdas. Visais laikais tikrosios reformos prasideda ne nuo politinių institucijų pertvarkymo, bet nuo žmogaus širdies.

Dievo pergalė prieš nuodėmę mums sugrąžina žmogiškumą, kuri per puikybę

---

praradome. Tik nešdami Kristų savo širdyje mes vėl galime būti žmonėmis.

Būti žmogumi – tai globoti kiekvieną kūrinį ir puoselėti aplinką, kurią Viešpats mums dovanoja. Būti žmogumi – tai gerbti visus žmones ir jais rūpintis, ypač silpniausiais, kuriems ypač reikia mūsų rūpesčio. Būti žmogumi – tai gyventi bendryste, bičiulyste, pasitikėjimu, pagarba ir gerumu. Būti žmogumi – tai auginti ir puoselėti save patį, kaip Viešpaties sodą, saugantis neapykantos, pavydo ir išdidumo nuodų. Būti žmogumi – tai sergėti savo širdį, jausmus, nebijoti ir nesigėdyti gerumo bei švelnumo. Būti žmogumi – tai būti santykių kelyje, nes tik čia galime atrasti Gyvenimą ir save pačius.

Pagal popiežiaus Pranciškaus homilijas, interviu, kalbas per audiencijas
2013 metų kovo ir balandžio mėnesiais parengė Andrius Navickas